

การใช้รูปแบบห้องเรียนกลับทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา

USING FLIPPED CLASSROOM IN TEACHING ENGLISH IN TERTIARY LEVEL

ณัฐกานต์ เตียวตระกูล

อาจารย์ประจำศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมนานาชาติ

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: nattakan.di@spu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้ นำเสนอแนวทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยการใช้รูปแบบห้องเรียนกลับทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา โดยนำความคิดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนการสอนในรูปแบบนี้ใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อการสอนถ่ายทอด ผู้เขียนได้นำเสนอผลของการใช้รูปแบบห้องเรียนกลับทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และพบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจ มีความมุ่งมั่นต่อการเรียนภาษาอังกฤษ มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนและการสอนภาษาอังกฤษ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้สอนและผู้เรียนอื่นๆ มีความทันสมัย ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างยั่งยืนและสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นๆได้อีก

คำสำคัญ: ห้องเรียนกลับทาง การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ABSTRACT

This article presents the approach of English instruction through flipped classroom in tertiary education level. It is based on the learner-centered concept. This teaching approach uses modern technology as part of the learning process. The author presents the use of flipped classroom in management of English instruction. He found that the learners were satisfied with their learning, were more committed to English language learning, had good attitude toward English language learning, and had more interaction with the teacher and other learners. This approach proves to be up-to-date and creates sustainable learning. It also can be applied in instructional management of other subjects. Flipped classroom is an efficient way of English teaching and therefore more sustainable. We can also apply this to other subjects.

KEYWORDS: Flipped classroom, English instruction

บทนำ

การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสูงสุดขึ้นอยู่กับ การจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมเพื่อ การเรียนรู้แบบใหม่ จากการเรียนการสอนที่ผ่านมาเป็นการเรียน ผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบบรรยายหน้าชั้นเรียนและเน้นกิจกรรม การเรียนรู้เท่านั้น ทำให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังขาดความสนใจจึงเกิด ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำ ได้มีการศึกษาแนวทางและเทคนิคต่างๆ เพื่อจะนำมาซึ่งทางแก้ปัญหาในชั้นเรียนในรูปแบบการสอน ต่างๆ หนึ่งในนั้นมีรูปแบบที่น่าสนใจคือ รูปแบบการเรียนกลับทาง (Flipped Instruction)

ในอดีตผู้สอนถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนในชั้นเรียน ให้ได้มากที่สุด ผู้เรียนสามารถฝึกฝนความรู้โดยการทำการบ้าน ที่บ้าน การพัฒนาการเรียนการสอนด้วยการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ รับความรู้มากขึ้นวิธีหนึ่งคือ การให้ความสำคัญกับสื่อการเรียน การสอนที่กระตุ้นการเรียนรู้แบบทันสมัยโดยใช้แนวการจัดการ การเรียนการสอนรูปแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นแนว ความคิดที่ส่งผลให้เกิดการบูรณาการการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

ผู้เขียนประสบปัญหาในการเรียนการสอนในห้องเรียน ภาษาอังกฤษ ผู้เรียนส่วนใหญ่ขอให้ผู้สอนเป็นผู้บรรยาย และทำ ตามคำสั่งเท่านั้น จึงทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เป็นไปอย่างน่าเบื่อ ระดับความรู้ของผู้เรียนเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ความต่างก็มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างมาก ซึ่งวัด ระดับโดยใช้ ข้อสอบก่อนเรียน (Pre-test) การสอนด้วย วิธีบรรยายแบบเดิมจึงมีผลต่อผู้เรียนที่มีระดับความรู้อ่อน ผู้เขียนสังเกตการณ์ในห้องเรียนภาษาอังกฤษ ผู้เรียนที่เก่งจะ ตอบคำถามในห้องเรียนได้อย่างดี แต่หากผู้เรียนที่เรียนไม่เก่ง จะนั่งเงียบไม่มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆ และผู้สอน จึงเกิดความ ท้อแท้ เบื่อหน่าย ไม่อยากเรียน และขาดเรียนบ่อยในที่สุด

ผู้เขียนเล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ของรูปแบบ การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) ที่จะช่วยเพิ่มศักยภาพให้แก่ผู้เรียน และเปลี่ยน บทบาทของผู้เรียน จากเป็นผู้รอรับความรู้จากผู้สอนถ่ายทอดเพียง ฝ่ายเดียวมาเป็นผู้เรียนที่จะต้องเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อต่างๆ นอกชั้นเรียนที่ผู้สอนเตรียมไว้

บทความนี้นำเสนอแนวความคิดที่ว่าเทคโนโลยีทันสมัยจะสามารถประยุกต์ใช้เพื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

และเป็นเครื่องมือที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจใน การเรียนภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น ในบทความนี้ ผู้เขียนได้นำ เสนอความหมายของห้องเรียนกลับทาง รูปแบบการจัดการเรียน การสอนแบบห้องเรียนกลับทาง การประยุกต์ใช้รูปแบบ การจัดการเรียนการสอน การวัดการประเมินผลสัมฤทธิ์ ในการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับทาง อีกทั้ง เสนอแนวทางของการนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนรูปแบบ ห้องเรียนกลับทางมาใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ผลของการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบห้องเรียนกลับทาง ข้อเสนอแนะ และบทสรุปตามลำดับ

ความหมายของห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom)

ห้องเรียนกลับทางหมายถึงการสอนลักษณะหนึ่งซึ่ง แตกต่างไปจากการสอนปกติที่ ผู้เรียนจะศึกษาเนื้อหาที่ผู้สอน บรรยายจากสื่อวีดิทัศน์ โดยใช้เวลานอกชั้นเรียน ส่วนเวลาใน ชั้นเรียนจะใช้ในการเรียนรู้แบบสืบสอบความรู้และทำการบ้าน ที่ผู้สอนมอบหมายให้ (Mcmahon, 2013)

จุดเริ่มต้นของการพัฒนาวัตกรรมประเภทนี้เกิดจาก การจัดการเรียนการสอนนักเรียนระดับมัธยมปลายที่โรงเรียน Woodland Park High School เมือง Woodland Park รัฐ Colorado สหรัฐอเมริกา โดยครูผู้สอนวิทยาศาสตร์สอง คนชื่อ Jonathan Bergmann และ Aaron Sams ราวปี ค.ศ. 2007 ที่เขาได้เริ่มทำการบันทึกเทปวิดีโอซึ่งเป็นเนื้อหา สารการสอนเพื่อให้นักเรียนนำไปศึกษาด้วยตนเองที่บ้าน แล้วให้ผู้เรียนนำเอาผลการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองนำกลับมา สู่กระบวนการอภิปราย สืบค้นเพื่อหาบทสรุปของคำตอบที่ ชั้นเรียนอีกครั้งหนึ่งโดยครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก ในการจัดประสบการณ์ทางการเรียนดังกล่าว ซึ่งวิธีการเรียน แบบนี้เป็นการเรียนแบบกลับทางแนวคิดจากแบบเดิมที่ต้อง เรียนเนื้อหาที่โรงเรียนและนำงานกลับไปทำต่อที่บ้าน โดยให้ เรียนเนื้อหาที่บ้านด้วยตนเอง แล้วนำงานหรือประสบการณ์ที่ ได้รับมาทำการเรียนรู้เพิ่มเติมที่โรงเรียนร่วมกันกับเพื่อนต่อไป โดยครูจะเป็นผู้ให้คำแนะนำชี้แจงในประเด็นคำตอบที่เกิดขึ้น ซึ่งรูปแบบดังกล่าวนี้ภายหลังได้พัฒนาและขยายขอบข่ายไป กว้างขวางโดยเฉพาะการปรับใช้กับสื่อ ICT หลากหลายประเภท ที่มีศักยภาพค่อนข้างสูงในปัจจุบัน (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2556)

ดังนั้นห้องเรียนกลับด้าน หรือห้องเรียนกลับทาง คือ แนวทางการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่ง กลับด้านหรือกลับทาง จากการเรียนการสอนแบบเดิม ที่เน้นการเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นผู้สอน และเปลี่ยนการเรียนการสอนโดย ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมและผู้สอนทำหน้าที่เป็นโค้ช (Coach) คอยแนะนำให้ผู้เรียน วิจารณ์ พานิช (2556) อธิบายเหตุผลที่ควรกลับทางห้องเรียนมีผลต่อการเรียนรู้ดังนี้

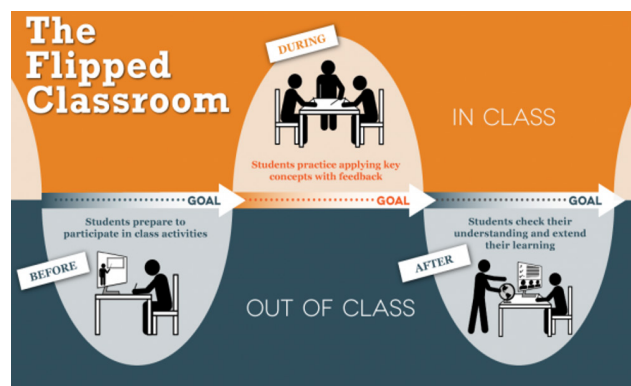
1. เพื่อเปลี่ยนวิธีการสอนของผู้สอน จากการบรรยายหน้าชั้น
2. เพื่อใช้เทคโนโลยีการเรียนที่ผู้เรียนสมัยใหม่ชอบ
3. ช่วยผู้เรียนที่มีงานยุ่ง บางคนเป็นนักกีฬาสตองขาดเรียนไปแข่งขัน
4. ช่วยผู้เรียนเรียนอ่อนที่ขวนขวาย ในห้องเรียนกลับทางผู้เรียนเหล่านี้จะได้รับความเอาใจใส่ของครู
5. ช่วยผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันให้ก้าวหน้าในการเรียนตามความสามารถของตน เพราะผู้เรียนสามารถฟังวิดีโอที่รอบรู้ก็ได้หยุดตรงไหนก็ได้
6. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถหยุดและกรอกกลับครูของตนได้ ทำให้ผู้เรียนจัดเวลาเรียนตามที่ตนพอใจ
7. ช่วยให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนเพิ่มขึ้น ตรงกันข้ามกับสิ่งที่เรียกว่าการเรียนแบบออนไลน์ การกลับทางห้องเรียน ยังคงเป็นการเรียนแบบผู้เรียนมาโรงเรียน และผู้เรียนสัมผัสกับผู้สอน ห้องเรียนกลับทางเป็นการใช้พลังทั้งของระบบออนไลน์ และระบบพบหน้า ช่วยเปลี่ยนหรือเพิ่มบทบาทของครูให้เป็นทั้งพี่เลี้ยง (Mentor) เพื่อน เพื่อนบ้าน (Neighbor) และผู้เชี่ยวชาญ (Expert)
8. ช่วยให้ผู้สอนรู้จักผู้เรียนดีขึ้น หน้าที่ของผู้สอนไม่ใช่เพียงช่วยให้ศิษย์ได้วิชาหรือเนื้อหา แต่ต้องกระตุ้นแรงบันดาลใจ (Inspire) ให้กำลังใจ รับฟัง
9. ช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน
10. ช่วยให้เห็นคุณค่าของความแตกต่าง การกลับทางในชั้นเรียนช่วยให้ครูเห็นจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียน แต่ละคน
11. เป็นการเปลี่ยนการจัดการห้องเรียน
12. เปลี่ยนคำสนทนากับพ่อแม่ผู้เรียน จากถามว่าผู้เรียนอยู่ในโอวาทเป็นถามว่าผู้เรียนได้เรียนรู้หรือไม่
13. ช่วยให้การศึกษาก่อพ่อแม่และคนในครอบครัว
14. ช่วยให้เกิดความโปร่งใสในการจัดการศึกษา

รูปแบบของการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom)

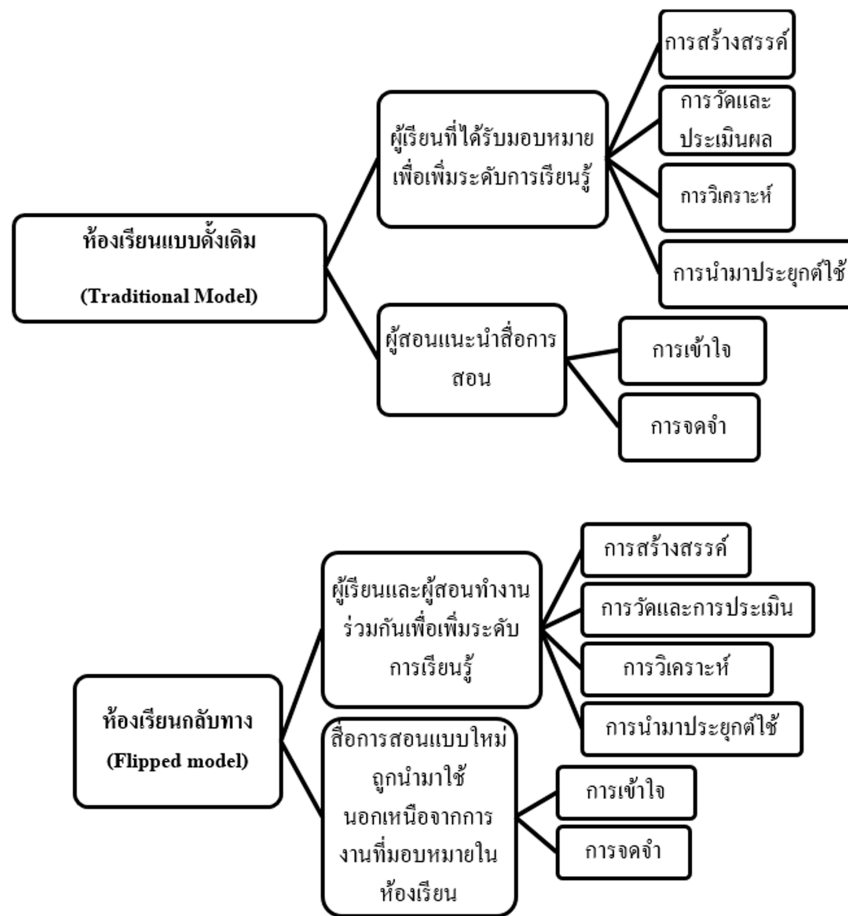
ตารางที่ 1 เปรียบเทียบรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนแบบเดิมกับห้องเรียนแบบใหม่

ห้องเรียนแบบเดิม	ห้องเรียนแบบใหม่
ก่อนเรียน ผู้เรียนอ่านก่อน เข้าเรียน	ก่อนเรียน ผู้เรียนอ่านคำแนะนำจากสื่อออนไลน์ ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม การบ้าน ก่อนเข้าเรียนและมีคำถามอยู่ในใจ
ระหว่างเรียน ผู้สอนบรรยาย	ระหว่างเรียน ผู้สอนแนะนำกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์
หลังเรียน ผู้เรียนได้รับการบ้าน ไปทำที่บ้าน	หลังเรียน เรียนประยุกต์ความรู้และทักษะที่ได้รับและยังมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนตลอดไป

ผู้สอนภาษาอังกฤษสามารถปรับกระบวนการทัศน์การเรียนการสอน ห้องเรียนกลับทาง ดังภาพ

ภาพที่ 1 กระบวนการทัศน์การเรียนการสอนของห้องเรียนกลับทาง (McMahon, 2016)
(สืบค้นจาก [http://facultyinnovate.utexas.edu/sites/default/files/flippedgraphic\(web1100px\)_0.png](http://facultyinnovate.utexas.edu/sites/default/files/flippedgraphic(web1100px)_0.png) เมื่อวันที่ 13 เมษายน 2559)

ภาพที่ 2 กระบวนทัศน์การเรียนการสอนของห้องเรียนปกติ และห้องเรียนกลับทางตามแนวความคิดของ Bloom Taxonomy (Williams, 2013) (สืบค้นจาก <https://nextgenerationextension.org/2013/10/01/blooms-and-the-flipped-classroom/> เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2559)

องค์ประกอบของห้องเรียนกลับทาง

การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) ซึ่งเป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนมีองค์ประกอบสำคัญ 4 องค์ประกอบดังนี้

1. การกำหนดยุทธวิธีเพิ่มพูนประสบการณ์ (Experiential Engagement) โดยมีผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะวิธีการเรียนรู้ ให้กับผู้เรียนเพื่อเรียนเนื้อหาโดยอาศัย วิธีการที่หลากหลายทั้งการใช้กิจกรรมที่กำหนดขึ้นเอง เกมส์ สถานการณ์จำลอง สื่อปฏิสัมพันธ์ การทดลอง หรืองานด้านศิลปะแขนงต่างๆ
2. การสืบค้นเพื่อให้เกิดมโนทัศน์รวบยอด (Concept Exploration) โดยผู้สอนเป็นผู้คอยชี้แนะให้กับผู้เรียนจากสื่อ

หรือกิจกรรมหลายประเภทเช่น สื่อประเภทวิดีโอบันทึกการบรรยาย การใช้สื่อบันทึกเสียงประเภท Podcasts การใช้สื่อ Websites หรือสื่อออนไลน์ Chats

3. การสร้างองค์ความรู้อย่างมีความหมาย (Meaning Making) โดยผู้เรียนเป็นผู้บูรณาการสร้างทักษะองค์ความรู้จากสื่อที่ได้รับจากการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างกระดานความรู้เล็กทรอนิกส์ (Blogs) การใช้แบบทดสอบ (Tests) การใช้สื่อสังคมออนไลน์และกระดานสำหรับอภิปรายแบบออนไลน์ (Social Networking & Discussion Boards) การสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Application) เป็นการสร้างองค์ความรู้โดยผู้เรียนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการจัดทำเป็น

โครงการ (Project) และผ่านกระบวนการนำเสนอผลงาน (Presentations) ที่เกิดจากการรังสรรค์งานเหล่านั้น (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2556)

การประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ ห้องเรียนกลับทางในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษต้องอาศัยการฝึกทักษะ การจดจำด้านกฎเกณฑ์มากมาย ผู้เรียนส่วนใหญ่มองว่าเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ และยังใช้เวลาจดจำนาน ไม่มีเวลาฝึกฝน นักวิชาการทั้งหลายได้เสาะหาแนวทางแก้ปัญหา ด้วยการสร้างสรรค์แนวคิดในการเรียนการสอน แนวคิดที่ปัจจุบันดูเหมือนว่าจะเหมาะสมกับการแก้ปัญหาและทันต่อสถานการณ์ในยุคปัจจุบัน แนวคิด “Teach less but Learn more” สอนน้อยแต่เรียนรู้ได้มากๆ เป็นหนึ่งในแนวคิดที่สนับสนุน และเป็นแนวทางที่จะแก้ปัญหาได้ หลายๆ สถาบัน การศึกษาได้มาประยุกต์ใช้ในห้องเรียนในระดับการศึกษาต่างๆ สามารถทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาไม่จำกัด (บำรุง งามการ, 2556)

แนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวคิดห้องเรียนกลับทาง

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับทางภาษาอังกฤษ มีแนวทางการจัดการเรียนรู้ได้จากการทดลองใช้ใน ห้องเรียนทางด้านการสอนภาษาซึ่ง สุพัตรา อุตมั่ง (2558) ได้ทดลองใช้ในห้องเรียนภาษาไทยผู้เขียนได้นำแนวทางการจัดการเรียนรู้มาปรับใช้ในห้องเรียนภาษาอังกฤษ ในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อสังคมของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ดังต่อไปนี้

1. ผู้สอนต้องจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง ด้วยการดูวิดีโอที่เรียนมีความยาว 10 นาที (แบ่งเป็นตอนๆ เพื่อไม่ให้เบื่อ) และมีคำถามในการดูวิดีโอในแต่ละตอน หากผู้เรียนตอบไม่ได้สามารถย้อนกลับไปดูใหม่ได้ ในแต่ละตอนไม่จำกัดเวลา เพื่อทดสอบความเข้าใจ เพราะการเรียนภาษาอังกฤษนั้นค่อนข้างยากในมุมมองของผู้เรียน การนำวิดีโอที่เรียนผู้สอนหลาย ท่านสามารถดำเนินการได้หลาย

ช่องทางแล้วแต่ความถนัด เช่น บางท่านอาจจะบันทึกใน เว็บไซต์ YouTube หรือ Facebook Google plus หรือสร้างห้องเรียนออนไลน์ ใน E-learning Facebook หรือ Line หรือบางท่านเขียน Blog ประจำวิชา ผู้สอนอาจจะต้องเตรียมกิจกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาอังกฤษในแต่ละบทเรียน เช่น เกมส์ สื่อมัลติมีเดียออนไลน์ นอกจากนี้ ยังมีเว็บไซต์ที่มีบริการเทคโนโลยีสารสนเทศทางออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน เช่น <http://englishteststore.net> เป็นต้น ซึ่งสามารถสืบค้นได้สะดวกทุกที่ทุกเวลาที่มีอุปกรณ์ เช่น สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์และ อินเทอร์เน็ต ผู้สอนควรแนะนำให้ใช้ อินเทอร์เน็ต และอ่านห้องสมุดในการสืบค้นได้

2. ผู้สอนต้องอธิบายวิธีการเรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับทางให้ผู้เรียนเข้าใจ

3. ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมในห้องเรียนให้ผู้เรียนได้ประโยชน์จากการเรียนรู้ แบบลงมือปฏิบัติและเรียนรู้จริงตามความสามารถในการเรียนรู้ ของผู้เรียนแต่ละคน ผู้สอนทำหน้าที่เป็นโค้ชคอยให้คำแนะนำส่งเสริมให้ผู้เรียนคิด โดยการตั้งคำถามและหาคำตอบ ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้ตั้งคำถามจากการชมวิดีโอที่บ้านมาก่อนซึ่งต้องเป็นคำถามที่ผู้เรียนคิดไว้ก่อนในใจคนละ 1 คำถาม แล้วอาจใช้เวลาต้นคาบเรียนในการตั้งคำถามและช่วยกันหาคำตอบ จากนั้นแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากเนื้อหาที่ได้ชมวิดีโอ หรือสร้าง E-learning Blogหรือตั้งกลุ่มห้องเรียนใน Facebook หรือ Line แล้วให้ผู้เรียนเข้ามาตั้งคำถาม และอภิปรายหาคำตอบ ในขั้นแรกผู้สอนอาจเป็นผู้ตั้งประเด็นถามผู้เรียนก่อนเพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียนและที่สำคัญที่สุดคือ ผู้สอนต้องติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นประจำหากผู้เรียนเข้าใจดีแล้วให้เริ่มบทเรียนต่อไป

4. ผู้สอนควรประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนทราบผลการฝึกว่าได้ผลเท่าใด

ตัวอย่างการจัดสรรเวลาในห้องเรียนภาษาอังกฤษ

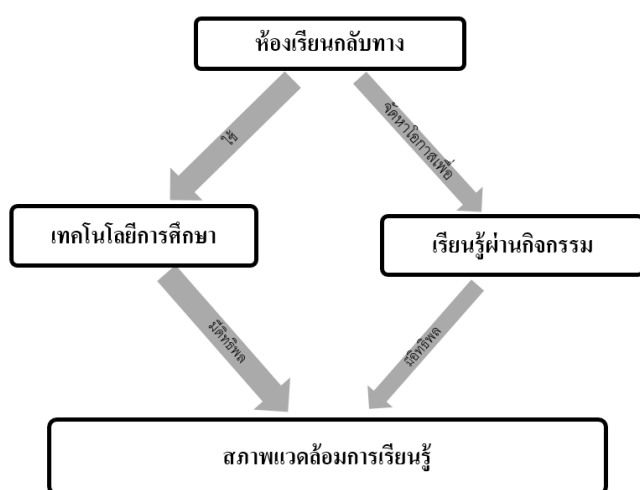
ผู้เขียนได้ใช้กิจกรรมการสอนในห้องเรียนกลับทางของรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อสังคม ของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม เวลา 1 คาบ (75 นาที) ระหว่างห้องเรียนแบบเดิมห้องเรียนกลับทาง เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นกิจกรรมการเรียนการสอนให้ชัดเจนยิ่งขึ้นโดยใช้แนวปฏิบัติของวิจารณ์ พาณิช (2556) ดังนี้

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบกิจกรรมในห้องเรียนแบบเดิมและ กิจกรรมในห้องเรียนกลับทาง

กิจกรรมในห้องเรียนแบบเดิม	กิจกรรมในห้องเรียนแบบกลับทาง
warm-up 5 นาที	warm-up จำนวน 5 นาที
ตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับการบ้าน 20 นาที	ถามตอบเกี่ยวกับวิดีโอที่ดู 10 นาที
บรรยายเนื้อหาใหม่ 30 นาที	ทำกิจกรรมอื่นๆ เช่น เล่นเกมส์ แต่งประโยค
ให้ผู้เรียนทำงานและกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ 20 นาที	โดยกำหนดเวลา 40 นาที
	เฉลยและสรุปบทเรียน 10 นาที

การสอนภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบการเรียน แบบ ห้องเรียนกลับทาง

Yu Jung Han(2015)ได้นำการเรียนการสอนรูปแบบ ห้องเรียนกลับทางไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษและได้ให้ข้อสรุปผลดังนี้ผู้เรียนสามารถสัมผัสภาษาอังกฤษได้ด้วยตนเอง นอกห้องเรียน ด้วยการใช้เทคโนโลยี เว็บไซต์ ผู้เรียนสามารถ เรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมเพื่อเพิ่มโอกาสในการพัฒนา ภาษาอังกฤษ ผ่านกิจกรรมความร่วมมือ และสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ได้รับอิทธิพลจาก การใช้เทคโนโลยีการศึกษานอก ห้องเรียน และ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำในระหว่าง การเรียน”

ภาพที่ 3 Theoretical framework of the flipped classroom
ที่มา: Yu Jung Han, (2015)

Ahmet BASAL (2015) สอนโดยแบ่งเนื้อหา ภาษาอังกฤษให้วิเคราะห์เพื่อตรวจสอบข้อมูลและได้รับ การวิเคราะห์จากผู้เรียนอย่างถูกต้องโดยให้ผู้เรียนทำงานได้ อย่างอิสระประเด็นนี้ชี้ให้เห็นว่า การเรียนการสอนในรูปแบบ ห้องเรียนกลับทางมีผลต่อการรับรู้ของผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับทางแสดงถึงความก้าวหน้า ขั้นสูง เอาชนะข้อจำกัดเรื่องเวลาเรียนและผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น

มีข้อสังเกตอย่างหนึ่งถึงคุณประโยชน์ของการใช้การ เรียนในรูปแบบ ห้องเรียนกลับทางในห้องเรียนภาษาอังกฤษ ดังนี้

1. ผู้เรียนสามารถดูวิดีโอที่ครั้งก็ได้
 2. ผู้เรียนสามารถดูในบางเนื้อหาที่ไม่เข้าใจบางตอน ได้เอง
 3. ผู้เรียนมีโอกาสได้ดูเนื้อหาเองถึงแม้ว่าจะไม่เข้าใจ บางอย่าง แต่ก็ถือว่ามีประโยชน์
 4. บางตอนไม่เข้าใจสามารถหยุด และไปต่อได้เอง และเปิดอีกครั้งจนกว่าจะเข้าใจ
 5. ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้นจากการดูหลายๆครั้ง ผู้เขียนยังเห็นถึงข้อดีของการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษโดยผ่านการเรียนแบบการเรียนห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) ดังนี้
1. เรียนเวลาไหนก็ได้
 2. เรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างอิสระ
 3. ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น
 4. มีการปฏิสัมพันธ์ที่กระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

5. ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

6. เรียนรู้ไปพร้อมกับเครื่องมือที่คุ้นเคย อย่างเช่น สมาร์ทโฟน

7. มีความแตกต่างของเนื้อหาในการบรรยาย รูปแบบ การเรียนที่แตกต่างออกไป

ในด้านตรงกันข้ามอาจจะพบอุปสรรคในการจัดการ การเรียนการสอนแบบการเรียนห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) ดังที่ สุพัตรา อุดมิ่ง (2558) กล่าวไว้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาบางสถาน การศึกษาอาจจะยังไม่มียงบประมาณในการพัฒนาเทคโนโลยี ทำให้ผู้สอนภาษาอังกฤษไม่สามารถผลิตสื่อผ่านเทคโนโลยีได้

2. ปัญหาเกี่ยวกับผู้สอนภาษาอังกฤษผู้สอนบางคน อาจไม่มีความชำนาญในการผลิตสื่อผ่านเทคโนโลยี ซึ่งความชำนาญ มีความสำคัญในการผลิตสื่อที่น่าสนใจ อาจไม่จูงใจผู้เรียน และทำให้เกิดความน่าเบื่อหน่ายได้

3. ความพร้อมของผู้เรียนซึ่งสำคัญ ผู้เรียนจะต้อง พร้อมด้วยสำนึก และความเข้าใจรูปแบบการเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) ผู้เรียนอาจจะไม่เข้าใจและไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนที่ผู้สอนเสนอแนะ

ในเว็บไซต์ Flipped Learning ได้กล่าว องค์ประกอบ สำคัญ 4 ประการ ในการจัดการเรียนรู้ แบบห้องเรียนกลับทาง (Four Pillars of Flipped Learning: FLIP) ให้ประสบความสำเร็จ คือ

1) การปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมทางการเรียน (Flexible environment)

2) การมีวัฒนธรรมการเรียน (Learning culture)

3) การกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสม (Intentional content) และ

4) การเป็นนักการศึกษามืออาชีพ (Professional educator)

การวัดและการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการใช้รูปแบบ การเรียนการสอน แบบห้องเรียนกลับทาง

ในห้องเรียนกลับทางนี้ผู้เขียนใช้วิธีการวัดผลด้วย ข้อสอบก่อนเรียน (Pre-Test) และข้อสอบหลังเรียน (Post-Test) เพื่อนำผลการวัดมาประเมินผลในการเรียนในรูปแบบนี้

และใช้แบบสอบถามปลายเปิดหลังจากที่เรียนในห้องเรียนกลับ ทางแล้วเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นของผู้เรียน นำเสนอความคิดเห็นในการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ ต่างออกไปจากการเรียนการสอนแบบเดิม (Traditional Classroom)

ในส่วนของการประเมินผลด้วยการใช้แบบสอบถาม ปลายเปิดผู้เรียนแสดงความคิดเห็นในด้านต่างๆ เช่น แรงจูงใจ ต่อการเรียนการสอน ความแปลกใหม่ และพฤติกรรมใน การเรียนในห้องเรียนและนอกห้องเรียนของตัวเอง

ผลจากการนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอน แบบห้องเรียนกลับทางมาใช้ในการสอนภาษา อังกฤษ

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในรูปแบบห้องเรียน กลับทางมุ่งเน้นให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง ตามความรู้พื้นฐานที่มี และผู้สอนผสมผสานเพื่อสร้างทักษะ การเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือทางด้านเทคโนโลยีเข้ามาผสมผสาน ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิภัทร พิงเตร (2557) กิจกรรมการเรียนที่ผู้สอนจัด ประสบการณ์ขึ้นมานั้นผู้เรียนสามารถที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่ง กันและกันเป็นการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่เคยเรียนตามคำสั่งผู้สอนหรือทำงานให้เสร็จตามกำหนดเป็น การเรียนเพื่อตนเองไม่ใช่คนอื่นส่งผลต่อผู้เรียนที่เอาใจใส่ การเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันจะเพิ่มขึ้นโดยอัตโนมัติ จนเป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการห้องเรียนช่วยเปิดช่อง ให้ผู้สอนสามารถจัดการชั้นเรียนได้ตามความต้องการและกิจกรรม นี้เองมีผลสะท้อนจากผู้เรียน พบว่าผู้เรียนสามารถตอบคำถาม ได้โดยกล้าที่จะแสดงออกมากขึ้น กระตือรือร้นมีความใส่ใจและ มีปฏิสัมพันธ์ทั้งผู้สอนและผู้เรียนคนอื่นๆ จากการสัมภาษณ์ ผู้เรียนคนแรกในห้องเรียนภาษาอังกฤษ กล่าวว่า “ดีครับ ได้ทำ อะไรเองบ้าง สามารถทำให้เข้าใจการแต่งประโยค การวาง ประโยคมากขึ้น ถึงจะทำข้อสอบได้ไม่มากแต่เวลาเล่นเกมส์ ที่เจอเพื่อชาวต่างชาติสามารถได้ตอบได้รู้เรื่องขึ้น” แสดงให้ เห็นว่าผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ได้ ผู้เรียนคนที่สองกล่าวว่า “เรียนแกรมม่ามาก่อนดีค่ะ พออาจารย์

มาสรุปให้อีกทีที่จะเข้าใจมากขึ้น ทำให้พอทำข้อสอบได้ปานกลาง แต่วิธีนี้ช่วยได้เยอะมากค่ะ” แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนในรูปแบบนี้เพื่อที่ทำความเข้าใจในการเรียนในแต่ละครั้ง ผู้เรียนคนที่สามกล่าวว่า “ก็ดีครับ อาจารย์ให้นักศึกษาเรียนมาก่อนเพื่อให้การเรียนการสอนไปได้ไวและง่ายขึ้น เข้าใจมากขึ้นครับ” แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษและการจัดในรูปแบบการเรียนแบบห้องเรียนกลับทางสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tucker (2013) ที่พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจและสนุกกับการเรียน ชอบแนวทางการเรียนของห้องเรียนกลับทางมากกว่าการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมเพราะมีการนำความรู้มาแลกเปลี่ยนร่วมกันกับเพื่อนร่วมห้องในชั้นเรียนช่วยเพิ่มศักยภาพกระบวนการคิดของผู้เรียนทำให้เกิดความเป็นตัวของตัวเองและรู้จักกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนมากขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการลดปัญหาในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและเป็นการบูรณาการเรียนการสอนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบห้องเรียนกลับทางเพื่อให้มีการเรียนการสอนที่คุณภาพผู้สอนพึงมีลักษณะดังนี้

1. ผู้สอนปรับตัวให้ทันสมัยตลอดเวลา
2. ต้องกระตือรือร้น เพื่อให้เข้าใจในธรรมชาติของผู้เรียนใน เจเนอเรชันวาย (Generation Y) คือ สามารถรับรู้เร็ว กล้าเปลี่ยนแปลง กล้าถาม และพร้อมเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ตัวเองสนใจ
3. สอนภาษาอังกฤษในเนื้อหาที่น่าสนใจ ต้องหาเครื่องมือช่วยสอนที่เป็นแรงจูงใจของผู้เรียน ผู้สอนจึงสามารถรับรู้เร็วเรื่องเทคโนโลยี เพื่อมาพัฒนาสื่อการสอนเช่น วิดีโอที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาการเรียนภาษาอังกฤษ ผลิตสื่อที่ดึงดูดความสนใจ และกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสอนให้เข้ากับยุคสมัย เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์อันดีต่อผู้เรียนและผู้สอน
4. เครื่องมือการเรียนรู้ในรูปแบบนี้ก็สำคัญ คือ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต และคอมพิวเตอร์ ผู้สอนควรเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา

5. บทบาทของผู้สอนสำคัญมากต่อการจัดการเรียนการสอนรูปแบบห้องเรียนกลับทาง มีความอดทนควรสังเกตผู้เรียน มีข้อเสนอแนะในเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

6. มีการประเมินผลสัมฤทธิ์อย่างต่อเนื่อง

7. ยอมรับการวิจารณ์เพื่อสร้างสรรค์

8. ปรับปรุงการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถนำแนวคิดรูปแบบห้องเรียนกลับทางไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่นๆ ได้ต่อไป

บทสรุป

การนำแนวทางการเรียนการสอนด้วยการใช้รูปแบบห้องเรียนกลับทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาเป็นแนวทางการเรียนการสอนที่สามารถสร้างแรงจูงใจและสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง แต่ควรตั้งอยู่ในหลักการยึดประโยชน์ผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถประยุกต์ใช้ให้เข้ากระบวนการอื่นๆ เพื่อสามารถผลิตบัณฑิตให้สามารถใช้เทคโนโลยีได้

ผู้สอนภาษาอังกฤษเองต้องจัดการเรียนการสอน แบบ Blended Classroom คือ เน้นทั้ง เนื้อหา (Contents) ผสมผสาน เข้ากับ เทคโนโลยี (Technology) ให้กลมกลืนกัน เพื่อตอบโจทย์ให้เข้ากับการเรียนการสอน ผู้สอนมีบทบาทเป็นโค้ช (Coach) เป็นพี่เลี้ยง (Mentor) ผู้สอนต้องกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจ (Inspire) ให้กำลังใจ รับฟังและช่วยเหลือผู้เรียน ผลิตบัณฑิตและให้ความสำคัญต่อการสร้างบุคลากรที่มีองค์ความรู้เข้าใจบริบทของตนเอง ให้รู้ถึงบริบทเชิงสังคม ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ต้องให้ความสำคัญต่อการสร้างบุคลากรที่มีองค์ความรู้เข้าใจบริบทของตนเอง ให้รู้ถึงบริบทเชิงสังคม ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ต้องระมัดระวัง และป้องกันการลอกงาน แนะนำผู้เรียนให้ใช้ เทคโนโลยีให้คุ้มค่า และตระหนักไว้ว่า บทบาทผู้สอนเปลี่ยนไป การศึกษาเปลี่ยนไป เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไป ควรจะรู้เท่าทันเทคโนโลยี ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนภาษาอังกฤษให้มากขึ้นด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ธีรภัทร พิงเนตร. 2557. **เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการใช้โปรแกรมฐานข้อมูลเรื่องการสร้างแบบสอบถาม (Query) โดยใช้เทคนิคการสอนกลับด้านบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศ.** กรุงเทพฯ: วิทยาลัยอาชีวศึกษาสันติราษฎร์ ในพระอุปถัมภ์ฯ.
- บำรุง งามการ. 2556. ดร.บำรุง งามการ ค่ายเรื่อง flipped classroom (ตอนที่ 1). เข้าถึงเมื่อ 20 เมษายน 2559, จาก <http://www.vcharkarn.com/vblog/116087>.
- ยีน ภู่วรรณ. 2559. เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง Envisioning Digital Learning in 2020-2030. งานสัมมนา Digital Technology for 21st Century. เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2559 ณ โรงแรมเซ็นทารา แจ้งวัฒนะ.
- วิจารณ์ พานิช. 2556. **ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับทาง.** กรุงเทพฯ: เอสอาร์พรีนติ้งแมสโปรดักส์.
- สุพัตรา อุดมิ่ง. 2558. **แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน: ภาพฝันที่เป็นจริงในวิชาภาษาไทย.** กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม).
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. 2556. ห้องเรียนกลับทาง: ห้องเรียนมิติใหม่ใน ศตวรรษที่ 21. เข้าถึงเมื่อ 13 เมษายน 2559, จาก <http://phd.mbisc.ac.th/academic/flippedclassroom2pdf>
- Ahmet BASAL. 2015. “The Implementation of a Flipped Classroom in Foreign Language Teaching Turkish”. **Online Journal of Distance Education-TOJDE**, 16, 28-37.
- McMahon, W. 2013. The Flipped Classroom 101. Retrieved 16 July 2016 from http://www.downloads01.smartech.com/media/sitecore/en/pdf/smart_publication/edcomp_ass.pdf
- _____. 2016. What is Different about a Flipped Classroom?. Retrieved 13 April 2016 from [http://facultyinnovate.utexas.edu/sites/default/files/flippedgraphic\(web1100px\)_0.png](http://facultyinnovate.utexas.edu/sites/default/files/flippedgraphic(web1100px)_0.png)
- Tucker, M. D. 2013. “Investigating the efficacy of a Flipped science classroom”. Master Thesis of Science, Montana State University, Canada.
- Williams, B. 2013. How I flipped my classroom. Retrieved 20 July 2016 from <https://nextgenerationextension.org/2013/10/01/blooms-and-the-flipped-classroom/>
- Yu Jung Han. 2015. Successfully Flipping The ESL Classroom for Learner Autonomy1. **NYS TESOL Journal**, 1, 98-109.

ณัฐกานต์ เดียวตระกูล

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางการสอนภาษาอังกฤษ จากมหาวิทยาลัยนเรศวร ปริญญาตรีทางด้านภาษาอังกฤษ จากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต และได้รับ Certificate in Advanced English, Edith Cowen University, Western Australia ประเทศออสเตรเลีย

ปัจจุบันทำงานในตำแหน่ง อาจารย์ประจำศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมนานาชาติ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม